

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ปีการศึกษา 2556 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียน
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายขั้นตอนทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ขั้นตอนการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนการประเมินผลการนิเทศ และขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.64$) โดยตัวแปรทั้งสองมีความผันแปรร่วมกัน ประมาณร้อยละ 41

อภิปรายผล

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชาติ วัฒศรี (2550 : บทคัดย่อ) ; จักรกฤษ วงษ์ชาติ (2551 : บทคัดย่อ) ; อมรรัตน์ สาริย์มา (2552 : 97) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีข้อกำหนดจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีการประชุมชี้แจงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ กำหนดให้แต่งตั้งและคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและงานวิชาการ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการตามข้อกำหนดดังกล่าวจึงเป็นผลให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมาก และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สถานศึกษามีการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการประเมินผลการนิเทศ และด้านการปฏิบัติการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล ทองเนื้อแปด (2547 : บทคัดย่อ) ; ราตรี เฉลิมวงศ์ (2551 : บทคัดย่อ) ; พิบูลชัย ศรีเข้ม (2552 : บทคัดย่อ) ; สุณิษร์รัตน์ วีระสุนทร (2553 : 65) พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการดำเนินการนิเทศภายในอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการนิเทศการศึกษาเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกปีการศึกษา รายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการนิเทศภายใน และการที่ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการมีการนิเทศสูงสุดอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา ต้องวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดเน้นและเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน จัดทำโครงการต่างๆ ได้อย่างสมเหตุสมผล จึงมีการนิเทศด้านนี้สูงสุด

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายใน ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.64$) โดยตัวแปรทั้งสองมีความผันแปรร่วมกัน ประมาณร้อยละ 41 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพัฒน์ ใจชาญสุขกิจ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถภาพการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับที่ นาวา สุขรมย์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง ($r = 0.81$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพเราะ พัดตาสังห์ (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการศึกษความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ($r = .798$) โดยตัวแปรทั้งสองมีความผันแปรร่วมกัน ประมาณร้อยละ 64 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง มีการดำเนินงานด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอยู่เสมอ ประกอบกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ ในการนิเทศกำกับติดตามดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ โดยใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ ในการนำแนวคิดใหม่ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้นได้แก่ กำหนดให้ครูรายงานความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ และด้านการส่งเสริมบรรยากาศในโรงเรียน ได้แก่ การส่งเสริม

ประสานความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองควรส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายเช่นการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหาร การอบรมสัมมนา การศึกษาต่อ

2. การนิเทศภายใน

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาพฤติกรรมกรรมการนิเทศภายใน ขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศให้มากขึ้น เช่น การประชุมเพื่อสรุปผลการนิเทศภายใน โรงเรียนเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ และการทบทวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทองควรจัดทำแผนงาน โครงการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารด้านการนิเทศภายใน และควรจัดระบบนิเทศติดตามการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

2. ควรศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

3. ควรเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับขนาดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

4. ควรเปรียบเทียบการนิเทศภายในกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

5. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง